

<div><span><span></span></span></div>
<b>עין משפט</b> <div>נר מצוה</div>
<p><span></span></p>
<p><b>ז</b> א מיי פיל' מהלכות מטמא משכב ומושב הלכו ו ומיי פ"ה שהל' שאר אצות הטומאה הלכו ג: <b>ח</b> ב מיי פ"ד מהלכות איסורי ביאה הלכו א' ופ"א מהלכות מטמא משכב ומושב הלכו ג: <b>ט</b> ג מיי פ"א מהלכות מטמא משכב ומושב הלכו ד ופ"ג מהלכות מחסרי כפרה הלכו ו: <b>י</b> ד מיי פ"ה מהלכות אצות הטומאה הלכו ג: <b>יא</b> ה מיי פ"א מהלכות מטמא משכב ומושב הלכו ו: <b>יב</b> ו מיי פ"ב מהלכות מחסרי כפרה הלכו ו [והלכו ו]: <b>יג</b> ז מיי פ"ה מהלכות איסורי ביאה הלכו א': <b>יד</b> ח מיי פ"ג מהלכות מטמא משכב ומושב הלכו ג:</p>

תוּם' **הרא"ש**

למעוטי אשה מלובן, אצ"ג דקרא איירי בשכבת זרע של איש מוטענין מיניה זיבה דאשה דלא שייכא טומאת קרי באשה והא דדרשין בכל מקום ור"ו לרבות ובשמעתין דרשין למעט הטיב רש"י דכיון דלא איצטריכי לרביאוי כדקאמ' תלמודא שנושין לקראי הכי דלכך יתיר הוא"ו לומר דוקא אשה אמרתי לך ולא איש וכן נמי גבי איש ויתמה ולמה לי למעט אשה מלובן הא אמרין ד' דמים טמאים באשה ותו לא. והטיב רש"י דהא דאמרינן ד' דמים טמאים באשה היינו למעוטי שאר מראות שנושין לאדמימות כגון במימי תלתן ובמימי בשר צלי וירוק טהורין מטומאות שבעה אבל לובן דהכא לאו ממראה דם הוא והוא מטמין ליה באשה טומאת ערב מק"ו דאיש שאינו מטמא באדם מטמא בלובן אי לאו דמיעטיה קרא: צריכי דאי כתב בזכרים. ויתמה דאי איתקש זב ונדה כדמפרש בגמרא בריש דם הנדה דהא נדה מטמא (עושה) משכב ומושב לטמא אדם לטמא בנדים משום הדוקשה לזב דכתיב והובח בנדהה וחוב את זוזה וכן פ"י בשמעתין לקמן דהא דובה ונדה מטמו כל' חרס בהיטט משום דאיחקש לזב דכתיב ביה וכלי חרס אשר יגע בו הזב דדרשין מיניה איהו שחצא מבשרו ואי איתקש זב לנדה דאיצטריך קרא דלא ניגמר מנדה ומיהו גבי בעל קרי אצ"ג דלא איתקש מיבעי ליה קרא לקמן דאינו מטמא בפנים כבחורין מרתיב איש כי תצא ממנו שכבת זרע עד שתצאנו לחוץ אלא דאי לא צריך חיקשא לכך דה"א גילוי מילתא בעלמא דכל גי שטומאה יוצאה מגופו שיטמא בפנים כבחור כיון שנופקר ופירכא קמייאת איכא לשנויי דהיקשא אתיא לסוף טומאה דכל מה שטמא בוה טמא בוה אבל לעיקר טומאה לטמות בו יום אחד לא הוקשו כניל: בעליונו של זב. פרש"י כגון זב בכף מאזנים ואדם או כלים בכף שניה וכרע הזב וקשה דהאי היטט הוא

## לב:

**לַמְעוּטִי** אשה מלֹבֵן. אע"ג דבכל דוכתין דורשין ור"ו לרבות והכא דורשין למעוטי פרש"י כיון דלא אלטריך לרבות מיפרשי לקרא דלכך אייתר לומר דדוקא איש אמרתי לך ולא אשה וכן גבי אשה אשה אמרתי לך ולא איש הקשה הריצ"ן למה לי למעוטי אשה מלובן הא ממשעינן לעיל בפ"ג (דף יט.) מדמיה דמיה דד' דמים טמאים באשה ותו לא ותיך דמ"מ ה"א דלתי בק"ו מאיש דלא מיטמא בלֹבֵן מיטמא בלובן אשה לא כ"ש ואע"ג דליכא למיפדך מה לאיש שכן מיטמא בראיות כבימים איכא למימר גילוי מילתא צעלמא הוא:

**צריכי דאי כתב רחמנא וזר בו'.**

תימה הא פרש"ב צ"ב דם הנדה (לקמן דף נד:) דאיתקש זב לנדה מדכתיב והדוה צנדתה וגו' לטמא אדם לטמא בגדים אס נישא משכבה ומשכב וכן פ"י בסמוך גבי כלי חרס דמטמא בהיטט וכן משמע ביזא' דופן (לקמן דף מד:) דמלריך קרא גבי נדה דמיטמאה בפנים כבחון מדכתיב בצורה וגבי זב לריך קרא דלא מיטמא בפנים כבחון כי יהיה זב מבשרו עד שתלא מבשרו משמע דאלטריך קרא דלא נגמר מנדה פ':

**עציונו ש' זב מוגל.** זאת היתה גירסת רש"י דכתיב וכל הנוגע בכל אשר יהיה תחתיו יטמא מאי תחתיו אילימא תחתיו דזב מאשר יגע במשכבו נפקא אלא כל אשר יהיה הזב תחתיו והיה כמוז כספרים ומאי ניהו נושא מאי טעמא והנשא כתיב ולא גרים רש"י דהא כבר נפקא מתחתיו ועוד <sup>א</sup>דכתיב והנושא כתיב כזוס בגדים וחזר צו רש"י מגירסא זו דהיכי מוקי האי קרא צעליונו של זב הא צהדיא בת"כ מוקי לה במרכב ועוד היכי הוה צעי לאוקומי במשכב הא במשכב כתיב כזוס בגדים כנוגע צו והכא לא כתיב כזוס בגדים וכי ה"ג פרכינן בפ"ק (לעיל דף ט.) גבי מזה מי נדה ועוד היכי מוקי ליה צעליונו של זב דאינו מטמא אלא אוכלין ומשקין הלא אין להם טהרה במקוה וקרא כתיב יטמא עד הערצ וגרלה דרש"י ל"ג מאי תחתיו אילימא כו' אלא גרים כל הנוגע בכל אשר יהיה תחתיו יטמא עד הערצ והנושא נמי יטמא ומאי ניהו נישא מאי טעמא והנשא כתיב נתקן הכתוב מטומאה כו' וה"פ והנוגע בכל אשר יהיה תחתיו כמרכב איירי כדמוקי לה בת"כ דהאי קרא אחר מרכב כתיב וחלק צין מגעו למשאו דמגעו מטמא אדם ולא בגדים דהכא לא כתיב כזוס בגדים ובמשאו

## בנות כותים פרק רביעי נדה

**למעוטי איש מאודם.** ואע"ג דקרא לאו בלֹבֵן מיירי על כרחיך כיון דקרא יתירמא הוא לדרשא אמא ומה שיש לך לדרוש דבר הקרוב לענין דרוש צו וה"ק אשה טמאה בדבר האמור זה דהיינו אדם ואין איש טמא בדבר האמור באשה. ואי קשיא ה"ל למיכתב להך דרשה

גבי נדה אין ה"נ דלגבי נדה נמי קרא אחרינא כתיב דדרשין לה לקמן הכי ומיהו תריויהו לריכי דקדאמר לקמן ההוא דגבי נדה למעוטי איש מדם ממש שאין דם היוצא מפי האמה מטמא בזיבה והאי למעוטי שכבת זרע אדום האי צמאי דלישתעי ציה והאי צמאי דלישתעי ציה: **והא דסניא אש.** לענין זבה כתיב(י) ואשה כי יזוב זוב דמה ימים רבים ימים צ' רבים ג' א': **בס י' ימים.** דנציז מהכי ליכא זיבה ו' ימי נדה וג' ימי זיבה שאין זיבה אלא לאחר נדות כדמפרש בשמעתא בתרייתא דמכילתין [עג.]: **לגמר מנדה.** כיון דבת יוס אחד מטמאה בנדה בת י' נמי מטמאה בזיבה דאין זיבה בלא נדה שאינה אלא לאחר נדות: **והלא קרא.** ואשה"י דכתיב גבי נדה למה לי: **למעוטי איש מאודם.** דהכי משמע אשה מטמאה בנדה ולא איש: **והא מיעטסי.** לעיל: **יד למעוטי משכבס וזרע.** אדום אס יראה שכבת זרע אדום: **וכן לענין זכרים.** מרצי בן יוס אחד: **איש איש.** כי יהיה זב: **איש אין לי אלא איש.** ואיש כי תלא ממנו שכבת זרע: ה"נ גרסינן **ומאחר דהלכא קרא למה לי.** ואכן תשעה לשכבת זרע מחדר: **למה לי למכסב בזכרים.** איש איש לרבות קטן בן יומנו ולמה לי למיכתב בנקבות ואשה לרבות בת יוס אחד לנדה ובת י' לזיבה: **בראיות כבימים.** צין שרואה ג' ציוס אחד צין שרואה שלש בשלשה ימים רלופין הוי זב כדליפסין צצ"ק צפרק כילד (דף כד.) לזכר ולנקבה"י מה נקבה צימים אף זכר צימים ורליות צגופיה כתיב מנה הכתוב שלש וקראו טמא אבל זבה שראתה שלש ציוס אחד לא הויא זבה: זב לא מיטמא בלֹבֵן דכתיב(י) מבשרו ולא מחמת אונס(י). זבה מיטמאה בלֹבֵן דהאי פירקא (לקמן דף נ:.) כשהוא אומר כי יזוב זוב דמה הרי אונס אמור: משכב הזב והנדה מטמא אדם דכתיב (ויקרא טו) ואיש אשר יגע במשכבו וכתיב (שם) וכל הנוגע במשכבה וגו': **צעליונו של זב.** ולא כתחתונו שטמא אדם: אילימא

מטמא אדם לטמא בגדים דקמססיס קרא והנושא אותם יכבס בגדיו וקאי על כל מה דכתיב צענין מעיינותיו ומרכבו ומושבו ועליונו של זב דרשין הכא מדכתיב והנשא חסר בלא ור"ו קאי ארישא דקרא דמרכב דכתיב ציה יטמא ולא כתיב ציה כזוס בגדים והכי קאמר דהנוגע במרכב הזב יטמא וכן הנושא דהיינו עליונו של זב נתקן הכתוב מטומאה שלאחריו דע"כ והנישא ארישא דקרא קאי ולא אסיפא דהא כתיב אותם וגבי נישא לא שייך אותם אלא אותם קאי אמאי דקרינן נושא והמסורת קאי ארישא דקרא ופרדך אימא דנתקו מטומאה חמורה לטמא אדם לטמא בגדים אבל אדם או בגדים ליטמא כמו מרכב ומשני דיעמא טומאה קלה משמע דהנושא סמוך לנוגע במרכב ובגד שנגע במרכב לא מטמא אלא אוכלין ומשקין ומיהו יש ליישב גירסא ראשונה דדריש מתחתיו ואף על גב דקרא איירי במרכב מכל מקום תיבה דתחתיו לא איירי במרכב אלא דלמר בת"כ ומיימתי לה צפרק בכל מערבין (עירובין דף כו.) האוכף טמא מושב והתפוס טמא מרכב אלמא מה שתחתיו לא אקרי מרכב אלא מושב ולהכי קאמר <sup>א</sup> דבעי תחתיו צמאי מיירי אי במשכב מאשר יגע כו' והוה מזי למפרך דצמשכב כתיב כזוס בגדים והכא לא כתיב אלא דעדיפא מיניה פריך א"נ מש"ה לא כתיב כזוס בגדים משום דקרא מרכב דמרכב מטמא אדם או בגדים וגרס שפיר דמאי טעמא דהיינו עליונו של זב דלא מטמא אלא אוכלין ומשקין ועומאת ערב דכתיב בקרא משום מרכב דמרכב מטמא אדם או בגדים וגרס שפיר דמאי טעמא דהיינו עליונו של זב דלא מטמא אלא אוכלין ומשקין ותיב דכתיב ציה כזוס בגדים וה"א דנתקן לטמא אדם או בגדים קמ"ל תחתיו דאיירי צעליונו של זב וכתב גבי מרכב דליכא כזוס בגדים וכתיב ציה יטמא דמשמע טומאה קלה ועוד דע"כ גרסינן והנשא כתיב דאי לא דרשין עליונו של זב אלא מתחתיו היכי פריך אימא נתקן מטומאה חמורה היכא כתיב ציה טומאה חמורה דקאמר נתקן: והנשא

מטמא אדם לטמא בגדים דקמססיס קרא והנושא אותם יכבס בגדיו וקאי על כל מה דכתיב צענין מעיינותיו ומרכבו ומושבו ועליונו של זב דרשין הכא מדכתיב והנשא חסר בלא ור"ו קאי ארישא דקרא דמרכב דכתיב ציה יטמא ולא כתיב ציה כזוס בגדים והכי קאמר דהנוגע במרכב הזב יטמא וכן הנושא דהיינו עליונו של זב נתקן הכתוב מטומאה שלאחריו דע"כ והנישא ארישא דקרא קאי ולא אסיפא דהא כתיב אותם וגבי נישא לא שייך אותם אלא אותם קאי אמאי דקרינן נושא והמסורת קאי ארישא דקרא ופרדך אימא דנתקו מטומאה חמורה לטמא אדם לטמא בגדים אבל אדם או בגדים ליטמא כמו מרכב ומשני דיעמא טומאה קלה משמע דהנושא סמוך לנוגע במרכב ובגד שנגע במרכב לא מטמא אלא אוכלין ומשקין ומיהו יש ליישב גירסא ראשונה דדריש מתחתיו ואף על גב דקרא איירי במרכב מכל מקום תיבה דתחתיו לא איירי במרכב אלא דלמר בת"כ ומיימתי לה צפרק בכל מערבין (עירובין דף כו.) האוכף טמא מושב והתפוס טמא מרכב אלמא מה שתחתיו לא אקרי מרכב אלא מושב ולהכי קאמר <sup>א</sup> דבעי תחתיו צמאי מיירי אי במשכב מאשר יגע כו' והוה מזי למפרך דצמשכב כתיב כזוס בגדים והכא לא כתיב אלא דעדיפא מיניה פריך א"נ מש"ה לא כתיב כזוס בגדים משום דקרא מרכב דמרכב מטמא אדם או בגדים וגרס שפיר דמאי טעמא דהיינו עליונו של זב דלא מטמא אלא אוכלין ומשקין ועומאת ערב דכתיב בקרא משום מרכב דמרכב מטמא אדם או בגדים וגרס שפיר דמאי טעמא דהיינו עליונו של זב דלא מטמא אלא אוכלין ומשקין ותיב דכתיב ציה כזוס בגדים וה"א דנתקן לטמא אדם או בגדים קמ"ל תחתיו דאיירי צעליונו של זב וכתב גבי מרכב דליכא כזוס בגדים וכתיב ציה יטמא דמשמע טומאה קלה ועוד דע"כ גרסינן והנשא כתיב דאי לא דרשין עליונו של זב אלא מתחתיו היכי פריך אימא נתקן מטומאה חמורה היכא כתיב ציה טומאה חמורה דקאמר נתקן: והנשא

מטמא אדם לטמא בגדים דקמססיס קרא והנושא אותם יכבס בגדיו וקאי על כל מה דכתיב צענין מעיינותיו ומרכבו ומושבו ועליונו של זב דרשין הכא מדכתיב והנשא חסר בלא ור"ו קאי ארישא דקרא דמרכב דכתיב ציה יטמא ולא כתיב ציה כזוס בגדים והכי קאמר דהנוגע במרכב הזב יטמא וכן הנושא דהיינו עליונו של זב נתקן הכתוב מטומאה שלאחריו דע"כ והנישא ארישא דקרא קאי ולא אסיפא דהא כתיב אותם וגבי נישא לא שייך אותם אלא אותם קאי אמאי דקרינן נושא והמסורת קאי ארישא דקרא ופרדך אימא דנתקו מטומאה חמורה לטמא אדם לטמא בגדים אבל אדם או בגדים ליטמא כמו מרכב ומשני דיעמא טומאה קלה משמע דהנושא סמוך לנוגע במרכב ובגד שנגע במרכב לא מטמא אלא אוכלין ומשקין ומיהו יש ליישב גירסא ראשונה דדריש מתחתיו ואף על גב דקרא איירי במרכב מכל מקום תיבה דתחתיו לא איירי במרכב אלא דלמר בת"כ ומיימתי לה צפרק בכל מערבין (עירובין דף כו.) האוכף טמא מושב והתפוס טמא מרכב אלמא מה שתחתיו לא אקרי מרכב אלא מושב ולהכי קאמר <sup>א</sup> דבעי תחתיו צמאי מיירי אי במשכב מאשר יגע כו' והוה מזי למפרך דצמשכב כתיב כזוס בגדים והכא לא כתיב אלא דעדיפא מיניה פריך א"נ מש"ה לא כתיב כזוס בגדים משום דקרא מרכב דמרכב מטמא אדם או בגדים וגרס שפיר דמאי טעמא דהיינו עליונו של זב דלא מטמא אלא אוכלין ומשקין ועומאת ערב דכתיב בקרא משום מרכב דמרכב מטמא אדם או בגדים וגרס שפיר דמאי טעמא דהיינו עליונו של זב דלא מטמא אלא אוכלין ומשקין ותיב דכתיב ציה כזוס בגדים וה"א דנתקן לטמא אדם או בגדים קמ"ל תחתיו דאיירי צעליונו של זב וכתב גבי מרכב דליכא כזוס בגדים וכתיב ציה יטמא דמשמע טומאה קלה ועוד דע"כ גרסינן והנשא כתיב דאי לא דרשין עליונו של זב אלא מתחתיו היכי פריך אימא נתקן מטומאה חמורה היכא כתיב ציה טומאה חמורה דקאמר נתקן: והנשא

כדאמרינן בשבת בסוף פרק ר"ע דכל טומאות המסיטות טהורות חוץ מזב המסיט ומסיק זב וכל דדמי ליה כגון ע"ז שהסיטה אחרים כגון שכרעה בכף מאזנים והיטט נפקא לן מקרא אחריא. ור"ל דצעליונו של זב כגון בגד מקצתו מונח על ראשו ומקצתו מונח בארץ דמטעם היטט אינו טמא עד שיסיט את כולו כדאמרינן איהו מגעני שהוא ככולו הוי אמור זה היטטו. א"נ שאבבעו של זב תחת הנדבך ואוכלים ומשקין על גביו ואין הזב מסיטן ומטמאין משום עליונו של זב: ועליונו של זב מנא לן. ה"ג רש"י כפירושי דכתיב והנוגע בכל אשר יהיה תחתיו טמא

מסורת הש"ם

- ↑ ערכין ג. (כריתות ח) לקמן מד. ט. ודהוי כעין מעוט אחר מעוט שהוא לרבות. מור"ט רפ"צ דזבים; ו [לקמן מד. וס"ג, ד] ועי' חס' [סוסה בת. ד"ה הלכתא ועי' קדושין ט. ד"ה הלכתא; ט. ויקרא טו, ו] [ספרא מלורע דזבים פרשה ה, ו] ויקרא טו, ו] [שס, ט] [שס, ו] [לקמן לה, ו] ועי' חס' לקמן מג: ד"ה עד שיפלא; ו י"ל דנמך,

- ↑ דבריו אל בני ישראל ואמרתם אלהים איש איש כי יזיחה זב מבשרו וזבו טמא הוא: ויקרא טב 2. והדודה הנדהה וחזב את זוזה לזכר ולנקבה ולאיש וזבו ויזכר עם טמאה: ויקרא טו לג 3. ואיש כי תצא מקצתו שכבת זרע ורחץ במים את כל בשרו וטמא עד הערב: ויקרא טו טז 4. וכל הנגע בכל אשר יזיחה תחתיו ויטמא עד הערב והנושא אותם ויכבס בגביו ורחץ במים וטמא עד הערב: ויקרא טז י

הגהות הב"ח

- ↑ תוס' ד"ה עליונו וכו' ולהכי קאמר דהאי תחתיו צמאי מיירי:

- ↑ ערכין ג. (כריתות ח) לקמן מד. ט. ודהוי כעין מעוט אחר מעוט שהוא לרבות. מור"ט רפ"צ דזבים; ו [לקמן מד. וס"ג, ד] ועי' חס' [סוסה בת. ד"ה הלכתא ועי' קדושין ט. ד"ה הלכתא; ט. ויקרא טו, ו] [ספרא מלורע דזבים פרשה ה, ו] ויקרא טו, ו] [שס, ט] [שס, ו] [לקמן לה, ו] ועי' חס' לקמן מג: ד"ה עד שיפלא; ו י"ל דנמך,

- ↑ דבריו אל בני ישראל ואמרתם אלהים איש איש כי יזיחה זב מבשרו וזבו טמא הוא: ויקרא טב 2. והדודה הנדהה וחזב את זוזה לזכר ולנקבה ולאיש וזבו ויזכר עם טמאה: ויקרא טו לג 3. ואיש כי תצא מקצתו שכבת זרע ורחץ במים את כל בשרו וטמא עד הערב: ויקרא טו טז 4. וכל הנגע בכל אשר יזיחה תחתיו ויטמא עד הערב והנושא אותם ויכבס בגביו ורחץ במים וטמא עד הערב: ויקרא טז י

- ↑ ערכין ג. (כריתות ח) לקמן מד. ט. ודהוי כעין מעוט אחר מעוט שהוא לרבות. מור"ט רפ"צ דזבים; ו [לקמן מד. וס"ג, ד] ועי' חס' [סוסה בת. ד"ה הלכתא ועי' קדושין ט. ד"ה הלכתא; ט. ויקרא טו, ו] [ספרא מלורע דזבים פרשה ה, ו] ויקרא טו, ו] [שס, ט] [שס, ו] [לקמן לה, ו] ועי' חס' לקמן מג: ד"ה עד שיפלא; ו י"ל דנמך,

- ↑ דבריו אל בני ישראל ואמרתם אלהים איש איש כי יזיחה זב מבשרו וזבו טמא הוא: ויקרא טב 2. והדודה הנדהה וחזב את זוזה לזכר ולנקבה ולאיש וזבו ויזכר עם טמאה: ויקרא טו לג 3. ואיש כי תצא מקצתו שכבת זרע ורחץ במים את כל בשרו וטמא עד הערב: ויקרא טו טז 4. וכל הנגע בכל אשר יזיחה תחתיו ויטמא עד הערב והנושא אותם ויכבס בגביו ורחץ במים וטמא עד הערב: ויקרא טז י

- ↑ ערכין ג. (כריתות ח) לקמן מד. ט. ודהוי כעין מעוט אחר מעוט שהוא לרבות. מור"ט רפ"צ דזבים; ו [לקמן מד. וס"ג, ד] ועי' חס' [סוסה בת. ד"ה הלכתא ועי' קדושין ט. ד"ה הלכתא; ט. ויקרא טו, ו] [ספרא מלורע דזבים פרשה ה, ו] ויקרא טו, ו] [שס, ט] [שס, ו] [לקמן לה, ו] ועי' חס' לקמן מג: ד"ה עד שיפלא; ו י"ל דנמך,

- ↑ דבריו אל בני ישראל ואמרתם אלהים איש איש כי יזיחה זב מבשרו וזבו טמא הוא: ויקרא טב 2. והדודה הנדהה וחזב את זוזה לזכר ולנקבה ולאיש וזבו ויזכר עם טמאה: ויקרא טו לג 3. ואיש כי תצא מקצתו שכבת זרע ורחץ במים את כל בשרו וטמא עד הערב: ויקרא טו טז 4. וכל הנגע בכל אשר יזיחה תחתיו ויטמא עד הערב והנושא אותם ויכבס בגביו ורחץ במים וטמא עד הערב: ויקרא טז י

- ↑ ערכין ג. (כריתות ח) לקמן מד. ט. ודהוי כעין מעוט אחר מעוט שהוא לרבות. מור"ט רפ"צ דזבים; ו [לקמן מד. וס"ג, ד] ועי' חס' [סוסה בת. ד"ה הלכתא ועי' קדושין ט. ד"ה הלכתא; ט. ויקרא טו, ו] [ספרא מלורע דזבים פרשה ה, ו] ויקרא טו, ו] [שס, ט] [שס, ו] [לקמן לה, ו] ועי' חס' לקמן מג: ד"ה עד שיפלא; ו י"ל דנמך,